

"Миграционни пътища за стартиращи бизнеси и иновативни предприемачи в ЕС

National Contribution from Bulgaria¹

Disclaimer: The following information has been provided primarily for the purpose of contributing to a Synthesis Report for this EMN Study. The EMN NCP has provided information that is, to the best of its knowledge, up-to-date, objective and reliable within the context and confines of this study. The information may thus not provide a complete description and may not represent the entirety of the official policy of the EMN NCPs' (Member) State.

Top-line factsheet [max. 1 page]

The top-line factsheet will serve as an overview of the **National Contribution** introducing the Study and drawing out key facts and figures from across all sections, with a particular emphasis on elements that will be of relevance to (national) policy-makers. Please add any innovative or visual presentations that can carry through into the synthesis report as possible infographics and visual elements.

Please provide a concise summary of the main findings of Sections 1-5:

От 2007 г. насам България осигурява една от най-благоприятните бизнес среди в Европа. Много чуждестранни компании и инвеститори предпочитат да създадат бизнес в България, защото тя има един от най-либералните данъчни режими в Европа. Корпоративният данък е 10%, което го прави най-ниският в ЕС, а данъкът върху дивидентите е само 5%. Физическите лица дължат само 10% данък върху доходите си. България е подписала споразумения за избягване на двойното данъчно облагане (AADT) с повече от 70 страни.

С Решение № 37 на Министерския съвет от 23 януари 2014 г. е приета Националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия 2014-2020 г. (НСНМСП). Стратегията е разработена в съответствие със Законодателния акт за малкия бизнес (Small Business Act) на Европейската комисия.

Прилагането на НСНМСП се извършва на базата на Годишни програми, които се одобряват от министъра на икономиката и енергетиката. В Годишните програми се съдържат предложения за мерки, насочени към насърчаване на развитието на МСП. Основните финансови инструменти за провеждане на формулираните мерки са европейските фондове и националния бюджет.

Общата стратегическа цел на НСНМСП е да се повиши конкурентоспособността на малкия бизнес като се подпомогнат стартиращите и жизнеспособните малки и средни предприятия в техните усилия да бъдат иновативни, екологични и експортноориентирани, създавайки благоприятни условия за тяхното развитие, като се:

- подобри достъпа им до финансиране;
- насърчи предприемачеството и се повишат предприемаческите умения;
- опростят административните и регулаторните изисквания особено към малките и микро-предприятията.

Една от целите на НСНМСП е до 2020 г. България да се превърне в държава, в която предприемаческата инициатива да има всички условия за бърз и лесен старт и реализация. Като насоки за действие за постигане на тази цел са посочени:

- облекчаване условията за стартиране на бизнес;

¹ Replace highlighted text with your **Member State** name here.

Migratory pathways for start-ups and innovative entrepreneurs in the EU

- облекчаване на достъпа до финансиране;
- създаване на програми за стартиращи предприятия.

Друга стратегическа цел е МСП да имат свободен достъп до финансиране във всички фази на жизнения цикъл на предприятието от фондове за рисков капитал и финансиране на стартиращи предприятия, мецанин финансиране и гаранциите по кредити. Насока за действие за постигането на целта е укрепването на фондовете за рисково инвестиране, създаване на благоприятна среда за рисковите инвестиции, включително развитие на мрежите на бизнес-ангелите и фондовете за финансиране на стартиращи предприятия.

Section 1: Contextual overview of the business environment to start up a business in the (Member) State

This introductory section aims at providing a contextual overview of the business environment in your (Member) State in **general (including for nationals of your (Member) State)** whilst the remaining sections focus specifically on attracting migrant start-ups and 'innovative entrepreneurs' from third countries. Please provide qualitative evidence to support your answers, where appropriate.

Q1a. Are there **specific policies or strategies** which aim at fostering start-ups and innovative entrepreneurship in your (Member) State in general? ****Please note that this question refers to your MS' general start-up/entrepreneurship policy and is not specific to TCNs.***

- Yes. Please describe briefly:
 No

С Решение № 37 на Министерския съвет от 23 януари 2014 г. е приета Националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия 2014-2020 г. (НСНМСП) Стратегията е разработена в изпълнение на чл. 5, ал. 1 от Закона за малките и средните предприятия и е в съответствие със Законодателния акт за малкия бизнес (Small Business Act) на Европейската комисия.

Прилагането на Стратегията се извършва на базата на Годишни програми, които се одобряват от министъра на икономиката и енергетиката. В Годишните програми се съдържат предложения за мерки, насочени към насърчаване на развитието на МСП. Основните финансови инструменти за провеждане на формулираните мерки са европейските фондове и националния бюджет.

Общата стратегическа цел на НСНМСП е да се повиши конкурентоспособността на малкия бизнес като се подпомогнат стартиращите и жизнеспособните малки и средни предприятия в техните усилия да бъдат иновативни, екологични и експортноориентирани, създавайки благоприятни условия за тяхното развитие, като се:

- подобри достъпа им до финансиране;
- насърчи предприемачеството и се повишат предприемаческите умения;
- опростят административните и регулаторните изисквания особено към малките и микро-предприятията.

Една от целите на НСНМСП е до 2020 г. България да се превърне в държава, в която предприемаческата инициатива да има всички условия за бърз и лесен старт и реализация. Като насоки за действие за постигане на тази цел са посочени:

- облекчаване условията за стартиране на бизнес;
- облекчаване на достъпа до финансиране;
- създаване на програми за стартиращи предприятия.

Migratory pathways for start-ups and innovative entrepreneurs in the EU

Друга стратегическа цел е МСП да имат свободен достъп до финансиране във всички фази на жизнения цикъл на предприятието от фондове за рисков капитал и финансиране на стартиращи предприятия, мецанин финансиране и гаранциите по кредити. Насока за действие за постигането на целта е укрепването на фондовете за рисково инвестиране, създаване на благоприятна среда за рисковите инвестиции, включително развитие на мрежите на бизнес-ангелите и фондовете за финансиране на стартиращи предприятия.

Q1b. Is fostering start-ups and innovative entrepreneurs in general a **national policy priority**?

Please note that this question refers to your (Member) State' general start-up/entrepreneurship policy and is not specific to TCNs.

- Yes. Please describe briefly:
 No

Със Заповед на министъра на икономиката от септември 2018 г. беше създадена междуетадомствена работна група, за проучване на възможности за изменения в нормативната уредба, които да се отнасят до подобряване на условията за стартиране на бизнес в България. В състава на работната група бяха включени представители на Министерството на икономиката (МИ), на администрацията на Министерски съвет (АМС), на Министерството на правосъдието (МП), Министерството на финансите (МФ), Министерство на външните работи (МВнР), Министерството на вътрешните работи (МВР), Министерството на труда и социалната политика (МТСП), Държавна агенция „Национална сигурност“ (ДАНС), работодателски организации (Асоциация на индустриалния капитал в България, Българска стопанска камара, Българска търговско-промишлена палата и Съюз за стопанска инициатива) и Сдружение „Национално представителство на българската стартъп предприемаческа общност“ (БЕСКО).

Работната група има за задача да проучи практиката на други държави и да се запознае с различни предложения, получени от НПО, действащи в областта на стартъп предприемачеството. Освен това тази група трябваше да предложи изменения на нормативната уредба, с които да се подобрят условията за стартиране на бизнес в България като цяло и в частност и от чужденци.

Q2. Does your (Member) State have **(a) a legal definition** (e.g. provided in legislation or soft law) **or (b) a working definition** (e.g. in policy documents, strategies or internal definitions used by relevant institutions) **of a 'start-up' and/or 'innovative entrepreneur'**?

- Yes, there is a legal definition of a start-up/innovate entrepreneur. Please explain:
 Yes, there is a working definition of a start-up/innovative entrepreneur. Please explain:
 No

Съгласно Иновационната стратегия за интелигентна специализация на Република България 2014-2020 г., приета с Решение на Министерския съвет (РМС) № 857 от 03.11.2015 г., актуализирана с РМС № 384 от 13.07.2017 г.:

„Иновацията“ е въвеждане в употреба на някакъв нов или значително подобрен продукт (стока или услуга) или производствен процес, на нов метод за маркетинг или на нов организационен метод в търговската практика, организацията на работните места или външните връзки, които създават пазарни предимства и при това повишават конкурентоспособността на фирмите“.

„Иновационните дейности“ се извършват от предприемачи, които използват съществуващите знания и технологии за разработване и разпространение на нови продукти и практики. Една екосистема, която насърчава предприемачеството, създава условия за идентифициране на бизнес възможности и улеснява достъпа до ‘суровините’, необходими за тяхното развитие.

Migratory pathways for start-ups and innovative entrepreneurs in the EU

Q3a. What are the **requirements** for starting up a business (i.e. start-up) in your (Member) State? Please describe briefly²:

Законодателството в България позволява на чуждестранни граждани да регистрират дружество в България, като предоставят пълномощно за това на адвокат. Процедурата за създаване на юридическо лице в България е бърза и лесна. Тя приключва в рамките на няколко дни. Минималният начален капитал е само 2 лева (1 €). В България съществуват следните форми на търговски дружества:

- дружество с ограничена отговорност,
- акционерно дружество,
- събирателно дружество,
- командитно дружество, и
- командитно дружество с акции.

Търговските дружества се учредяват като отделни от учредителите си юридически лица. Независимо от националността на техните учредители, всички регистрирани в България дружества се счита за български юридически лица, които се учредяват и съществуват съгласно действащото българско законодателство.

Чуждестранното участие в капитала на българско дружество може да е 100%. Учредените дружества стават правоспособни юридически лица от момента на вписването им в Търговския регистър, воден от Агенцията по вписванията.

Q3b. What is the **process** for setting up a new business in your (Member) State, from the initial application to the official registration?

Дружеството с ограничена отговорност е предпочитана форма на търговска дейност, поради изискването за минимален капитал от 2 лева (1 €), ограничената отговорност на съдружниците до размера на дружествения капитал и опростената корпоративна структура на управление.

Дружествените дялове могат да се прехвърлят и наследяват. За прехвърлянето на дружествен дял на трети лица е необходимо предварително одобрение от общото събрание. Прехвърлянето на дружествен дял се извършва с нотариално заверени подписи на договора и се вписва в търговския регистър.

Структурата на управление на дружество с ограничена отговорност се състои от:

- общо събрание на съдружниците; и
- един или повече управители, които управляват и представляват дружеството по отношение на трети лица.

Няма ограничения чужденец да бъде назначен за управител на дружество.

1. Регистрацията на Дружество с ограничена отговорност (“ООД”), и Еднолично дружество с ограничена отговорност (“ЕООД”) се извършва чрез вписване в Търговският регистър от Агенцията по вписванията. Процедурата по вписване включва:

- 1) Проверка в електронния регистър на Търговския регистър и/или запазване на фирма;
- 2) Провеждане на учредително събрание, Приемане на Дружествен договор или Учредителен акт, Назначаване на управител/и;

² Some information is available in the 'Starting a business portal' here:

https://europa.eu/youreurope/business/running-business/start-ups/starting-business/index_en.htm

Migratory pathways for start-ups and innovative entrepreneurs in the EU

3) Внасяне размера на дружествения капитал в специална набирателна банкова сметка (минимален размер на капитала 2 лева);

4) При специфичен предмет на дейност се представя разрешение от компетентен орган при подаване на документите в Търговския регистър.

За регистрация са необходими следните документи:

- Заявление за регистрация;
- Дружествен договор или Учредителен акт;
- Учредителен протокол за учредяване на дружество;
- Нотариално заверен спесимен от подписите на всеки от назначените управители;
- Декларация по смисъла на член 142 от Търговския закон, подписана от всеки от назначените управители;
- Декларация по смисъла на член 141, ал. 8 от Търговския закон, подписана от всеки от назначените управители;
- Удостоверение от банката за внесен капитал;
- Решение на управляващия и представляващ орган на съдружника, юридическо лице;
- Извлечение от Търговски регистър за съдружник чуждестранно юридическо лице;
- Документ за внесена държавна такса за учредяване на Дружество с ограничена отговорност;
- Декларация по член 13, ал. 4 от Закона за търговския регистър, подписана от управителя заявител;
- Съответен лиценз или разрешение, съгласно специален закон за извършване на специфична дейност.

2. Регистрацията на Акционерно дружество (АД) се извършва чрез вписване в Търговският регистър от Агенцията по вписванията. Минималният регистриран капитал, необходим за учредяване на Акционерно дружество е в размер на 50.000 българския лева (около 26.000 евро).

Корпоративната структура на управление на Акционерно дружество се състои от:

- общо събрание на акционери;
- съвет на директорите (едностепенна система на управление), или надзорен съвет и управителен съвет(в случай на двустепенна система на управление).

Процедурата по вписване включва:

1) Проверка в електронния регистър на Търговския регистър и/или запазване на фирма;

2) Провеждане на учредително събрание, записване на акции от учредителите, приемане на Устав или Учредителен акт, избиране на Надзорен и управителен съвет, съответно Съвет на директорите;

3) Внасяне размера на дружествения капитал в специална набирателна банкова сметка (минимален размер на капитала е 50 000 лева);

4) При специфичен предмет на дейност се представя разрешение или лиценз от компетентен орган при подаване на документите в Търговския регистър.

За регистрация са необходими следните документи:

Migratory pathways for start-ups and innovative entrepreneurs in the EU

- Заявление за регистрация;
- Устав или Учредителен акт;
- Учредителен протокол на акционерите;
- Присъствен лист от учредително събрание на акционерите;
- Списък на лицата, записали акции на учредителното събрание;
- Декларация от учредител по реда на чл. 160, ал. 2 от Търговския закон;
- Спесимен от подписа на Изпълнителен/и член/а;
- Декларация по член 234, ал. 2 и ал. 3 от Търговския закон;
- Декларация по чл. 237 от Търговския Закон;
- Протокол от събрание на Съвета на директорите;
- Удостоверение от банката за внесен капитал;
- Решение на управляващия и представляващ орган на акционер, юридическо лице;
- Извлечение от Търговски регистър за съдружник чуждестранно юридическо лице;
- Документ за внесена държавна такса за учредяване на дружество;
- Декларация по член 13, ал. 4 от Закона за търговския регистър, подписана от управителя заявител;
- Съответен лиценз или разрешение, съгласно специален закон за извършване на специфична дейност.

3. За установяване на чуждестранни инвестиции по българското право в допълнение към петте вида търговски дружества, посочени по-горе, може да се избере една от следните организационни форми:

- клон и
- търговско представителство.

Търговец, който има право да извършва търговска дейност според националния си закон може да впише клон в Търговския регистър. Клонът не е отделно юридическо лице. За клона не се изисква да има внесен капитал или отделни органи на управление. Неговите активи и пасиви се считат за активи и пасиви на търговеца.

4. Чуждестранни лица, които имат право да извършват търговска дейност по националното си законодателство, могат да откриват в България търговски представителства. Търговските представителства се регистрират в Българската търговско-промишлена палата. Търговското представителство не е отделно юридическо лице и не може да извършва стопанска дейност. Така, едно търговското представителство има за цел да извършва нестопанска дейност, като организиране на промоции, изложби или демонстрации, обучение и реклама на продукти или услуги.

За регистрация на търговско представителство на чуждестранно лице са необходими:

- 1) Официален документ за регистрацията на чуждестранното лице, издаден от съответния компетентен орган, съгласно националното му законодателство;
- 2) Официален документ за лицата, управляващи и представляващи чуждестранното лице;
- 3) Решение на управителния орган на чуждестранното лице за откриване на търговско представителство в България;

Migratory pathways for start-ups and innovative entrepreneurs in the EU

- 4) Специално, нотариално заверено пълномощно в оригинал, издадено от лицето представляващи дружеството за лицето упълномощено да регистрира и управлява търговското представителство в България и обема на предоставените му права;
- 5) Оригинал на спесимен от подписа на лицето, представител в България - по право или по специални пълномощия, заверен пред нотариус;
- 6) Документ за внесена такса за регистрация на търговското представителство;
- 7) Попълнена регистрационна карта за информационната система на БТПП.

• Регистрация в регистър БУЛСТАТ

В регистър БУЛСТАТ се вписват Клоновете на чуждестранни лица, които не са търговци, търговските представителства на чуждестранни лица, вписани в Българската търговско - промишлена палата (БТПП). Необходими документи за вписването им са:

- Удостоверение за регистрация/ регистрация в БТПП;
- Копие от решението за назначаване на управляващ и представляващ;
- Заявление за регистрация, по образец на регистър Булстат.

На вписване подлежат и чуждестранни лица, на които се издава картата за идентификация и ЕИК (код по БУЛСТАТ):

- чуждестранни юридически лица, които осъществяват стопанска дейност в страната или чието ефективно управление е на територията на страната, или които притежават недвижимо имущество в страната;
- чуждестранните физически лица, които не притежават единен граждански номер или личен номер на чужденец и извършват търговска дейност или оказват независими лични услуги в страната, включително и чрез място на стопанска дейност или притежават недвижимо имущество в страната, или са осигурители.

Q3c. How long does it take to set up a business in your (Member) State? Please distinguish between (a) maximum timeframe for registration as declared by the relevant institution and (b) the time it takes in practice:

Времето, необходимо за вписване, заличаване и обявяване на актове в търговския регистър за търговски дружества е незабавно след изтичане на три работни дни от постъпването на заявленията в търговския регистър, освен ако със закон е предвидено друго.

1. Срокове за регистрация на Дружество с ограничена отговорност (“ООД”), Еднолично дружество с ограничена отговорност (“ЕООД”) и Акционерно дружество:
  - По заявление за вписване или заличаване **най-късно до приключване на първия работен ден** след приемането му;
  - По заявлението за обявяване – **незабавно**.
2. Сроковете за вписване на търговско представителство на чуждестранно лице са **между 1 час и 3 дни (според заявеното желание и платена такса)**.
3. Регистрацията по Закона за регистър БУЛСТАТ се **осъществява в момента на подаване на надлежните документи**, като се издава регистрационно удостоверение с едномесечен срок на валидност до издаване на картата за идентификация.

Q3d. What is the cost to register a business?

Регистрацията на ООД и ЕООД се извършва чрез вписване в Търговският регистър от Агенцията по вписванията. Таксата на Търговския регистър за вписване на дружество е в размер на 160 лева, а когато заявлението и документите към него са подадени по електронен

Migratory pathways for start-ups and innovative entrepreneurs in the EU

път – 80 лева. За запазване на име се събира такса в размер на 50 лева, а когато заявлението е подадено по електронен път – в размер на 25 лева.

Регистрацията на акционерно дружество се извършва чрез вписване в Търговският регистър от Агенцията по вписванията. Таксата на Търговския регистър за вписване на дружество е в размер на 460 лева, а когато заявлението и документите към него са подадени по електронен път – 230 лева. За запазване на име се събира такса в размер на 50 лева, а когато заявлението е подадено по електронен път – в размер на 25 лева. За запазване на име се събира такса в размер на 50 лева, а когато заявлението е подадено по електронен път, се събира такса в размер на 25 лева.

За вписване на нов субект по Закона за регистър БУЛТАТ се събират такси, както следва:

- чуждестранно юридическо лице – 40 лева;
- търговско представителство – 70 лева;
- клон на юридическо лице с нестопанска цел – 15 лева;

Q3e. Have there been any **evaluations** or **public debates** on the business environment in your (Member) State? – i.e. have any administrative barriers been identified on how easy or difficult (burdensome) is to set up a business in your (Member) State? What are the main conclusions? Please explain, providing evidence, if available:

Осъзнатата потребност от необходими законодателни промени, които да отговарят на съвременната икономическа ситуация в България доведоха до създаването през 2018 г. на междуведомствена работна група. Основната задача на тази група беше да проучи възможностите за изменения в нормативната уредба, които се отнасят до подобряване на условията за стартиране на бизнес в България. В състава на работната група бяха включени представители на Министерството на икономиката (МИ), на администрацията на Министерски съвет, на Министерството на правосъдието (МП), Министерството на финансите (МФ), Министерство на външните работи (МВнР), Министерството на труда и социалната политика (МТСП), Министерството на вътрешните работи (МВР), Държавна агенция „Национална сигурност“ (ДАНС), работодателските организации (Асоциация на индустриалния капитал в България, Българска стопанска камара, Българска търговско-промишлена палата и Съюз за стопанска инициатива) и Сдружение “Национално представителство на българската стартъп предприемаческа общност” (БЕСКО).

Работната група трябваше да проучи практиката на други държави и да се запознае с различни предложения, получени от НПО, действащи в областта на стартъпите и иновационното предприемачество. В резултат от дейността ѝ са разработени проекти на закони за изменение и допълнение на Търговския закон (ТЗ) (с цел предвиждане на възможност за създаване на т.н. „улеснено акционерно дружество“), на Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ) (за въвеждане на т.н. „стартъп виза“ или по-скоро на ново основание за продължително пребиваване от граждани на трети държави в страната) и на Закона за насърчаване на инвестициите (ЗНИ).

След окончателното изготвяне на съответните проектозакони предстои те да бъдат предложени за обществено обсъждане, като получените предложения ще бъдат разгледани и евентуално отразени в проектите.

Q4a. Do **hubs** and **ecosystems** (see definitions) exist in your (Member) States?

- Yes. Please describe:
- No, there are no major entrepreneurial hubs and ecosystems.

През последните години стотици млади предприемачи са били финансирани през различни канали в България - някои от фондове, други от бизнес ангели, трети със самостоятелни

Migratory pathways for start-ups and innovative entrepreneurs in the EU

усилия. Избраните, от стартъп фондове и фондове за рисков и частен капитал, проекти за финансиране може да се определят като модел за най-перспективни технологии. Това, на практика, са фондове с визионерска мисия и с помощта на акумулирания от тях финансов ресурс определят посоката и направленията за технологично развитие чрез избрани проекти за финансова подкрепа. Създаването на успешно функционираща екосистема на стартъп предприемачеството отваря перспективи за развитие на нова глобална тенденция – фокусирана подкрепа за “скейлъп” компании.

Въпреки факта, че България все още е под средното за ЕС ниво на заетост в ИКТ сектора, отрасълът е традиционен за българската икономика, като в последните години се определя за един от най-бързо развиващите се в страната, с атрактивен за инвеститори профил и резултати, създаващ и все по-успешен имидж за България като конкурентна европейска локация за развитие на IT стартъп компании и привличане на фондове с рисков и частен капитал. Много са компаниите, които са започнали като идеи в България и са се развили до световен бизнес. Телерик, Сирма груп (първата IT компания, листната на Софийска фондова борса), Vayant Travel Technologies, МобиСистемс, Бианор Холдинг, Фадата, Vulpros, "Мусала софт", StangaOne1, ProSyst, Melon, Smartcom са само малка част от българските компании, благодарение на които страната се разпознава като атрактивна дестинация за IT решения. В последните години, в резултат и на фондова подкрепа за стартъп практики в страната редица млади и иновативни компании създават софтуерни продукти и решения с международно признание, и вече успешно работят по сделки с клиенти от световния пазар.

Производства на хардуерни и софтуерни продукти за визуализация, 3D моделиране, и рендеринг приложения. Авторският продукт VRay е почти световен монополист в областта на рендеринг приложенията. Списъкът от собствено разработени продукти включва такива имена като V-Ray за Autodesk® 3ds Max® и Autodesk® Maya®, SimCloth, Phoenix за 3ds Max®, chaosAura. The British Museum, AstraZeneca, The Institution of Engineering and Technology. Компанията разполага с офиси и развойни центрове в София и във Варна, има търговски представителства в Лондон и Вашингтон.

Годишният ръст на оборота в ИТО сегмента е 24,15% за 2011 г. и 8,92% за 2012 г. Приходите на дружествата от топ 7 формират 80% от общия оборот на аутсорсинг направленията за 2012 година. Въпреки това, най-бърз растеж по икономическа активност показват стартъп компаниите с увеличаване на своите приходи от 4.3 млн. евро през 2010 г. до 33 млн. евро през 2012 г., което възлиза на 667% забележителен ръст само за 3 години. ИТО сегментът на аутсорсинг индустрията в България притежава неразгърнат докрай потенциал за развитие и икономическа активност. Въпреки това, ИТО сегментът се очертава като най-подходящ за привличане на инвестиции заради забележителен ръст на приходите на стартъп компании (667% за три години) и утвърдения вече имидж на страната като регионален Тех хъб за Югоизточна Европа. В таргетирането на нови компании и от двата сегмента на аутсорсинга е целесъобразно да се приложи различен подбор на държави, поради формирана географска специализация при отрасловите тенденции на развитие. Въз основа на извършения преглед на състоянието на аутсорсинг индустрията в България, биха могли да се обобщят следните стратегически предимства за привличане на инвестиции в отрасъла, едновременно с макроикономически показатели, които не се представят тук:

- 1-во място като аутсорсинг дестинация в Европа през 2014 и 9-та в света (Global Services Location Index™);
- Аутсорсинг европейска дестинация на 2015 г. (Европейска Аутсорсинг Асоциация);
- София е в топ 10 на най-добрите градове за начало на стартъп инвестиция (сп. Forbes, Ноември 2015);

Migratory pathways for start-ups and innovative entrepreneurs in the EU

- 8.6% - средногодишен темп на нарастване на ВРО и ИТО компаниите в страната в периода 2010-2012 (Българска аутсорсинг асоциация);
- 19.3% - ръст на броя на служителите в индустрията за 2010-2012 (Българска аутсорсинг асоциация);
- Българският аутсорсинг пазар - 498.9 млн. евро през 2012, 448.7 млн. евро през 2011 и 365 млн. евро през 2010 г. (проучване на Българска аутсорсинг асоциация сред 69 компании);
- Висока рентабилност на ИТО сегмента - 667% ръст на приходите на ИТ аутсорсинг стартъп компании в периода 2010-2012 г. (Българска аутсорсинг асоциация);
- До 2020 г. - 20 % годишен ръст на аутсорсинга; (Българска аутсорсинг асоциация);
- Свободен кадрови потенциал - 5.58% от завършилите Информатика и компютърни науки, 7.14% от завършилите Комуникационна и компютърна техника, 11.32% от завършилите Администрация и управление и 9.66% от завършилите Икономика са заети в други сфери (2013-2014 Рейтингова система на висшите училища в България) и др.

Q4b. What is the **role of cities or specific regions** in creating and supporting entrepreneurial ecosystems and start-up hubs in your (Member) State? Please describe by providing examples.

На 4 февруари 2019 г. Столична община (гр. София) откри процедура за кандидатстване с проектни предложения по пилотна програма за иновативни, стартиращи и социални предприемачи „Акселератор Стартъп София“. Програмата „Акселератор Стартъп София“ цели да съдейства за ускорен достъп до финансиране на иновативни, стартиращи и социални предприемачи на територията на Столична община като ги подпомогне при разработване и представяне на добре обосновани предложения към потенциални инвеститори и финансиращи организации, като повиши техния капацитет за пълноценно взаимодействие с банковия сектор и като ги насърчи към развитие и промотиране на иновативни продукти и услуги с висока добавена стойност.

„Акселератор Стартъп София“ се реализира в изпълнение на основните цели и водещите инициативи в стратегията „Европа 2020“ и в Иновационната стратегия за интелигентна специализация (ИСИС) на София и представлява съвместна платформа за действие между Общинския гаранционен фонд за малки и средни предприятия към Столична община (ОГФМСП), Столичната общинска агенция за приватизация и инвестиции (СОАПИ) и Програма „Европа“ на Столична община

Пилотното издание ще се осъществи на два интегрирани паралелно действащи етапа за период до четири месеца – финансиране под формата на конкурсна грантова програма на обща стойност 100 000 (сто хиляди) лева, осъществявана от ОГФМСП и Програма „Европа“, и менторска (консултантска) програма, осъществявана от СОАПИ.

„Акселератор Стартъп София“ ще предоставя подкрепа за проекти, които водят до демонстриране, разработване и/или усъвършенстване на иновативен продукт (стока или услуга) или процес, попадащи в обхвата на основните тематични приоритети на ИСИС на София.

Ще бъде предоставяна подкрепа и за създаване на нови и разширяване дейността на вече съществуващи социални предприятия във връзка с осигуряване на заетост чрез психологическо подпомагане и мотивиране на лица от уязвимите групи и създаване на подходящи условия за тяхната професионална интеграция в сферата на социалната икономика.

Migratory pathways for start-ups and innovative entrepreneurs in the EU

Чрез Програмата ще бъде предоставяно менторство, комуникационна и институционална подкрепа на иновативни, стартиращи и социални предприемачи чрез образователни и консултантски дейности и осигуряване на достъп до мрежи от контакти, споделено работно пространство и среда. Бенефициентите ще бъдат подготвени за следващите етапи в развитието им, за успешно привличане на партньори и стратегически инвеститори.

При осъществяването на пилотното издание ще бъде използван опитът на Програма „Европа“ за оказване на финансова подкрепа на иновативни и дигитални инициативи на неправителствени организации, както и опитът на Асоциация за развитие на София в подкрепа на иновациите и дигиталните технологии.

Q5. What are the main **sectors** and **industries** in which your (Member) State aims to attract/attracts start-ups and innovative entrepreneurs? Please briefly explain, if possible to allow for comparison, with **reference to the main sections (i.e. section level classification)** of NACE Rev.2 classification of economic activities³.

Националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия е насочена към малките и средните предприятия в секторите на добивната промишленост, преработвателната промишленост и услугите (нефинансовите предприятия в секторите от В до М според NACE Rev.2).

---

³ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5902521/KS-RA-07-015-EN.PDF/dd5443f5-b886-40e4-920d-9df03590ff91?version=1.0>

Migratory pathways for start-ups and innovative entrepreneurs in the EU

Section 2: National legal and policy framework in the (Member) State for admission of start-ups and innovative entrepreneurs from third countries

*This section aims to provide an overview of the national legal framework and policies in EU Member States and Norway in relation to start-ups and innovative entrepreneurs from **third countries**. Please provide qualitative evidence to support your answer, where appropriate.*

Q6. Is attracting start-ups and innovative entrepreneurs from third countries a national policy priority?

Yes, this is a national policy priority. Please explain:

No, this is not a major national policy priority. Please explain:

Осъзнатата необходимост от привличане на граждани на трети държави, които желаят да създадат стартъп организации или иновационно предприемачество намира израз в създаването на междуведомствена работна група, за проучване на изменения в нормативната уредба, които се отнасят до подобряване на условията за стартиране на бизнес в България.

В състава на работната група са включени представители на всички заинтересовани институции, националнопредствителните работодателски организации и Сдружение “Национално представителство на българската стартъп предприемаческа общност” (БЕСКО).

Работната група има за задача да проучи практиката на други държави и да се запознае с различни предложения, получени от НПО, действащи в областта на стартъп предприемачеството. Освен това тази група трябва да предложи изменения на нормативната уредба, с които да се подобрят условията за стартиране на бизнес в България.

Q7a. Does your national legislation provide for a special **visa or residence permit** to facilitate the immigration of start-up founders and innovative entrepreneurs from third countries?

Yes, a special visa is in place to facilitate the immigration of TCN start-up founders. Please explain:

Yes, a special residence permit is in place to facilitate the immigration of TCN start-up founders. Please explain:

No, other type of residence permit is commonly used to facilitate the immigration of start-ups/innovative entrepreneurs from third countries. Please explain:

No, a visa or residence permit is not in place, however, there is a specific programme or other initiatives intended to facilitate the immigration of start-ups and innovative entrepreneurs from third countries. Please explain:

Към момента в процес на разработване е проект на Закон за изменение и допълнение на ЗЧРБ, в който се предвижда създаването на ново основание за предоставяне на разрешение за продължително пребиваване на гражданин на трета държава. Това право касае граждани на трети държави, които искат да започнат високотехнологични и/или иновативни дейности в страната и имат издаден стартъп сертификат от Българска агенция за инвестиции. Предвидени са и разпоредби, регулиращи процедурата за получаване право на продължително пребиваване (необходими документи, място на подаване, срокове и др.).

След окончателното изготвяне на съответните проектозаконови предстои те да бъдат предложени за обществено обсъждане, като получените предложения ще бъдат разгледани и евентуално отразени в проектите.

Q7b. If your (Member) State has a special visa/residence permit in place for start-up founders, please explain your (Member) State’s **rationale** for adopting such schemes:

Към момента в процес на разработване е проект на Закон за изменение и допълнение на ЗЧРБ, в който се предвижда създаването на ново основание за предоставяне на разрешение за продължително пребиваване на гражданин на трета държава. Това право касае граждани на трети държави, които искат да започнат високотехнологични и/или иновативни дейности

Migratory pathways for start-ups and innovative entrepreneurs in the EU

в страната и имат издаден стартър сертификат от Българска агенция за инвестиции. Предвидени са и разпоредби, регулиращи процедурата за получаване право на продължително пребиваване (необходими документи, място на подаване, срокове и др.).

След окончателното изготвяне на съответните проектозаконови предстои те да бъдат предложени за обществено обсъждане, като получените предложения ще бъдат разгледани и евентуално отразени в проектите.

Q7c. If yes, when was the start-up scheme introduced?

Регулирането на достъпа на граждани на трети държави до територията на Република България с цел създаване на стартър организация е в проектна форма и тепърва предстои обсъждането на конкретните изисквания, на които трябва да отговаря кандидатът, както и процедурните стъпки, които трябва да измине до получаване на такъв достъп.

Q7d. If yes, what legal pathways were used by start-up founders before introducing a specific start-up scheme?

Регулирането на достъпа на граждани на трети държави до територията на Република България с цел започване на иновационно предприемачество е в проектна форма и тепърва предстои обсъждането на конкретните изисквания, на които трябва да отговаря кандидатът, както и процедурните стъпки, които трябва да измине до получаване на такъв достъп.

Q7e. If no, has there been a policy debate about the reasons for not introducing a special scheme?

N/A

Q8a. Does your national legislation provide for a special visa/residence permit to facilitate the immigration of TCN start-up **employees**?

- Yes, a special visa is in place to facilitate the immigration of start-up employees from third countries. Please explain:
- Yes, a special residence permit is in place to facilitate the immigration of start-up employees from third countries. Please explain:
- No. Please explain:

Към момента в процес на разработване е проект на Закон за изменение и допълнение на ЗЧРБ, в който се предвижда създаването на ново основание за предоставяне на разрешение за продължително пребиваване на гражданин на трета държава. Това право касае граждани на трети държави, които искат да започнат високотехнологични и/или иновативни дейности в страната и имат издаден стартър сертификат от Българска агенция за инвестиции. Предвидени са и разпоредби, регулиращи процедурата за получаване право на продължително пребиваване (необходими документи, място на подаване, срокове и др.).

След окончателното изготвяне на съответните проектозаконови предстои те да бъдат предложени за обществено обсъждане, като получените предложения ще бъдат разгледани и евентуално отразени в проектите.

Q8b. If your (Member) State has a special visa/residence permit in place for start-up employees, please explain the **rationale** for adopting such schemes:

N/A

Q8c. If yes, when was the start-up scheme for employees introduced:

N/A

Q9a. Are there any **planned changes** in law/ policy/ practice regarding start-ups or other innovative entrepreneurs from third countries in your (Member) State?

- Yes. Please explain:

Migratory pathways for start-ups and innovative entrepreneurs in the EU

No.

Осъзнатата потребност от необходими законодателни промени, които да отговарят на съвременната икономическа ситуация в България доведоха до създаването през 2018 г. на междуведомствена работна група. Основната задача на тази група беше да проучи възможностите за изменения в нормативната уредба, които се отнасят до подобряване на условията за стартиране на бизнес в България. В състава на работната група бяха включени представители на Министерството на икономиката (МИ), на администрацията на Министерски съвет, на Министерството на правосъдието (МП), Министерството на финансите (МФ), Министерство на външните работи (МВнР), Министерството на труда и социалната политика (МТСП), Министерството на вътрешните работи (МВР), Държавна агенция „Национална сигурност“ (ДАНС), работодателските организации (Асоциация на индустриалния капитал в България, Българска стопанска камара, Българска търговско-промишлена палата и Съюз за стопанска инициатива) и Сдружение “Национално представителство на българската стартъп предприемаческа общност” (БЕСКО).

Работната група трябваше да проучи практиката на други държави и да се запознае с различни предложения, получени от НПО, действащи в областта на стартъпите и иновационното предприемачество. В резултат от дейността ѝ са разработени проекти на закони за изменение и допълнение на Търговския закон (ТЗ) (с цел предвиждане на възможност за създаване на т.н. „улеснено акционерно дружество“), на Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ) (за въвеждане на т.н. „стартъп виза“ или по-скоро на ново основание за продължително пребиваване от граждани на трети държави в страната) и на Закона за насърчаване на инвестициите (ЗНИ).

След окончателното изготвяне на съответните проектозакони предстои те да бъдат предложени за обществено обсъждане, като получените предложения ще бъдат разгледани и евентуално отразени в проектите.

В проекта на Закон за изменение и допълнение на ЗЧРБ се предвижда създаването на ново основание за предоставяне на разрешение за продължително пребиваване на гражданин на трета държава, които искат да започнат високотехнологични и/или иновативни дейности в страната и имат издаден стартъп сертификат от Българска агенция за инвестиции. Предвидени са и разпоредби, регулиращи процедурата за получаване право на продължително пребиваване (необходими документи, място на подаване, срокове и др.).

Q9b. If your (Member) State does not have any special schemes in place for start-up founders/employees, is your (Member) State **planning to introduce** these regulations in coming years?

Yes. Please explain:

No. Please explain:

Осъзнатата потребност от необходими законодателни промени, които да отговарят на съвременната икономическа ситуация в България доведоха до създаването през 2018 г. на междуведомствена работна група. Основната задача на тази група беше да проучи възможностите за изменения в нормативната уредба, които се отнасят до подобряване на условията за стартиране на бизнес в България. В състава на работната група бяха включени представители на Министерството на икономиката (МИ), на администрацията на Министерски съвет, на Министерството на правосъдието (МП), Министерството на финансите (МФ), Министерство на външните работи (МВнР), Министерството на труда и социалната политика (МТСП), Министерството на вътрешните работи (МВР), Държавна агенция „Национална сигурност“ (ДАНС), работодателските организации (Асоциация на индустриалния капитал в България, Българска стопанска камара, Българска търговско-

Migratory pathways for start-ups and innovative entrepreneurs in the EU

промишлена палата и Съюз за стопанска инициатива) и Сдружение “Национално представителство на българската стартъп предприемаческа общност” (БЕСКО).

Работната група трябваше да проучи практиката на други държави и да се запознае с различни предложения, получени от НПО, действащи в областта на стартъпите и иновационното предприемачество. В резултат от дейността ѝ са разработени проекти на закони за изменение и допълнение на Търговския закон (ТЗ) (с цел предвиждане на възможност за създаване на т.н. „улеснено акционерно дружество“), на Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ) (за въвеждане на т.н. „стартъп виза“ или по-скоро на ново основание за продължително пребиваване от граждани на трети държави в страната) и на Закона за насърчаване на инвестициите (ЗНИ).

След окончателното изготвяне на съответните проектозакони предстои те да бъдат предложени за обществено обсъждане, като получените предложения ще бъдат разгледани и евентуално отразени в проектите.

В проекта на Закон за изменение и допълнение на ЗЧРБ се предвижда създаването на ново основание за предоставяне на разрешение за продължително пребиваване на гражданин на трета държава, които искат да започнат високотехнологични и/или иновативни дейности в страната и имат издаден стартъп сертификат от Българска агенция за инвестиции. Предвидени са и разпоредби, регулиращи процедурата за получаване право на продължително пребиваване (необходими документи, място на подаване, срокове и др.).

Q9c. Have there been any recent or ongoing **national public/policy debates** with regard to facilitating the immigration of start-ups and innovative entrepreneurs from third countries?

Yes. Please explain, providing qualitative evidence:

No.

През последните няколко години на територията на България са проведени множество събития с международно участие и с непосредственото съдействие на компетентните институции (Министерство на икономиката, Българската агенция за инвестиции и др.).

Migratory pathways for start-ups and innovative entrepreneurs in the EU

Section 3: Admission conditions for start-ups and innovative entrepreneurs from third countries

This section aims to provide an overview of the admission conditions for start-ups and innovative entrepreneurs from third countries. To facilitate comparison:

- *Section 3.1. focuses on evaluating the business (i.e. start-up) and should only be completed by (Member) States who have a specific process of evaluation for start-up/business plan for TCNs - If there is no specific process in place and general registration for a new business applies, please only answer Q3 in Section 1.*
- *Section 3.2 should be completed only by (Member) States which have a specific scheme in place.*
- *Section 3.3 should be completed only by (Member) States which do not have a specific scheme in place.*
- *Section 3.4. looks at four fictional scenarios and should be completed by all (Member) States.*

3.1. Admission conditions from the business (start-up) perspective – evaluating the business plan and conditions that need to be met to qualify as a start-up [ONLY FOR THOSE (MEMBER) STATES WHICH HAVE SPECIFIC PROCESS TO EVALUATE THE BUSINESS/START-UP]

Q10. Please explain what are the **requirements/criteria to be qualified as a start-up or innovative entrepreneur** (e.g. investment, innovative scalable business model⁴, prior registration in the MS, etc)?

В проекта на ЗИД на ЗНИ се предвижда с решение на изпълнителния директор на Българска агенция за инвестиции да се издава, изменя или отнема стартър сертификат на граждани на трета държава, желаещи да развият високотехнологична и/или иновативна дейност в страната. За вземане на това решение ще е необходимо кандидатът да отговаря на определени условия, които предстои да бъдат определени на експертно ниво и след консултации със заинтересованите страни да бъдат включени в проекта на закон.

Q11. Please explain the **process of evaluating** the start-ups/innovative entrepreneurship, with regard to:

Q11a. Who assesses the eligibility of the start-up? Please explain:

В проекта на ЗИД на ЗНИ се предвижда с решение на изпълнителния директор на Българска агенция за инвестиции да се издава, изменя или отнема стартър сертификат на граждани на трета държава, желаещи да развият високотехнологична и/или иновативна дейност в страната. За вземане на това решение ще е необходимо кандидатът да отговаря на определени условия, които предстои да бъдат определени на експертно ниво и след консултации със заинтересованите страни да бъдат включени в проекта на закон.

Сертификатът ще бъде основание за предоставяне на право за продължително пребиваване.

Q11b. What **documents** have to be submitted for the assessment? Please explain and indicate in case it differs for TCNs that have already founded a start-up abroad and those who are yet to set up a business:

- Business plan. Please explain:
- Means of financing (e.g. bank statements). Please explain:
- Patents, trademarks, intellectual property. Please explain:

⁴ "Scalability is one of the most important factors for entrepreneurs considering starting a new business or hoping to take a current business to the next level. Successful business growth depends on a scalable business model that will increase profits over time, by growing revenue while avoiding cost increases." Source: www.entrepreneur.com

Migratory pathways for start-ups and innovative entrepreneurs in the EU

Qualifications and diplomas of the start-up founder. Please explain:

Evidence of registration in a national commerce register. Please explain:

Others. Please explain:

В проекта на ЗИД на ЗНИ се предвижда с решение на изпълнителния директор на Българска агенция за инвестиции да се издава, изменя или отнема стартър сертификат на граждани на трета държава, желаещи да развият високотехнологична и/или иновативна дейност в страната. За вземане на това решение ще е необходимо кандидатът да отговаря на определени условия, които предстои да бъдат определени на експертно ниво и след консултации със заинтересованите страни да бъдат включени в проекта на закон.

Q11c. On average, **how long** does it take to make a decision on whether the start-up qualifies for the scheme? Please explain distinguishing between (i) maximum processing time set in legislation and (ii) average processing time in practice:

В проекта на ЗИД на ЗНИ се предвижда с решение на изпълнителния директор на Българска агенция за инвестиции да се издава, изменя или отнема стартър сертификат на граждани на трета държава, желаещи да развият високотехнологична и/или иновативна дейност в страната. Сроковете, които ще бъдат предвидени, най-вероятно ще бъдат възможно най-кратки и ще започват от момента на подаване на заявлението от страна на кандидата.

Q11d. How long after the decision has been communicated to the applicant, s/he can register their company/apply for the residence permit? Please explain:

Всички процедурни въпроси ще бъдат уредени с подзаконови нормативни актове след приемането на необходимите изменения и допълнения в ЗНИ и ЗЧРБ.

Q11e. How is the application process managed? Please explain:

Online. Please explain:

In person. Please explain:

Other. Please explain:

Всички останали процедурни въпроси ще бъдат уредени с подзаконови нормативни актове след приемането на необходимите изменения и допълнения в ЗЧРБ и ЗНИ.

3.2 Admission conditions from the person perspective (start-up founders and employees) [ONLY FOR THOSE (MEMBER) STATES WHICH HAVE A SPECIFIC START-UP SCHEME]

Q12a. What are the **requirements** for applying for a **start-up visa** – if applicable (e.g. sufficient means, prior approval of start-up by the responsible authority, insurance, etc.)? Please differentiate in case it applies to:

Start-up founders. Please explain:

Start-up employees. Please explain:

В България процесът по въвеждане на подобно основание за получаване на право на пребиваване е все още в проектна форма. Изискванията за получаване на това право предстои да бъдат определени и установени законодателно.

Q12b. What are the **requirements** for applying for a start-up **residence permit** – if applicable (e.g. sufficient means, prior approval of start-up by the responsible authority, insurance)? Please differentiate in case it applies:

Start-up founders. Please explain:

Start-up employees. Please explain:

Migratory pathways for start-ups and innovative entrepreneurs in the EU

В България процесът по въвеждане на подобно основание за получаване на право на пребиваване е все още в проектна форма. Изискванията за получаване на това право предстои да бъдат определени и установени законодателно.

Q12c. Are there different requirements for TCNs **applying from abroad and those looking to change their status** (e.g. from a student to a start-up visa)? Please differentiate in case it applies:

- Start-up founders. Please explain:
- Start-up employees. Please explain:

В България процесът по въвеждане на подобно основание за получаване на право на пребиваване е все още в проектна форма. Към настоящия момент не е ясно дали подобна хипотеза ще бъде предмет на бъдещата нормативна уредба.

Q12d. Are different **statuses** compatible and/or possible **at the same time**? (e.g. a TCN that is in your country as a highly skilled employee (or under other migratory category), and at the same time is setting up a start-up, or even running it)

- Yes. Please explain:
- No.

В България процесът по въвеждане на подобно основание за получаване на право на пребиваване е все още в проектна форма. Към настоящия момент не е ясно дали подобна хипотеза ще бъде предмет на бъдещата нормативна уредба.

Q13. **How** is the application processed? Please explain:

Всички процедурни въпроси ще бъдат уредени с подзаконови нормативни актове след приемането на необходимите изменения и допълнения в ЗНИ и ЗЧРБ.

Q13a. To which **authorities** is the application submitted?

В проекта на ЗИД на ЗНИ се предвижда решението на изпълнителния директор на Българска агенция за инвестиции да издава, изменя или отнема стартър сертификат да се взема след получаване на становище от специализиран консултативен съвет към Българска агенция за инвестициите.

Предвижда се в Консултативният съвет да членуват представители на неправителствени организации, предоставящи услуги или програми за подпомагане началния растеж на компании, развиващи високотехнологична и/или иновативна дейност и представители на неправителствени организации, чиито членове са: фондове за рисково инвестиране; дружества или организации, собственици или управляващи споделени работни пространства; предприемачи или дружества и/или организации, развиващи високотехнологична и/или иновативна дейност. По решение на съвета на отделни заседания без право на глас могат да се канят и експерти и представители на национално-представителните работодателски организации, на висши учебни заведения, представители на държавни и местни органи, имащи отношение или познания в сферата на високотехнологичните и/или иновативни дейности.

Q13b. Where can the application for the start-up visa/residence be submitted? Please explain:

- Online. Please explain:
- In person. Please explain:
- Other. Please explain:

Всички процедурни въпроси ще бъдат уредени с подзаконови нормативни актове след приемането на необходимите изменения и допълнения в ЗНИ и ЗЧРБ.

Migratory pathways for start-ups and innovative entrepreneurs in the EU

Q13c. Could the start-up founder **employ third-country nationals**? Under which scheme? What are the conditions that they have to fulfil?

В България процесът по въвеждане на подобно основание за получаване на право на пребиваване е все още в проектна форма. Към настоящия момент не е ясно дали подобна хипотеза ще бъде предмет на бъдещата нормативна уредба.

Q13d. What is the **processing time** for application of start-up visa/ start-up residence permit? Please explain distinguishing between (i) maximum processing time set in legislation and (ii) average processing time in practice:

Всички процедурни въпроси (вкл. относно сроковете) ще бъдат уредени с подзаконови нормативни актове след приемането на необходимите изменения и допълнения в ЗНИ и ЗЧРБ.

Q13e. What is the **duration** of the visa/residence permit granted?

Срокът на разрешението за продължително пребиваване за тази категория граждани на трети държави не би следвало да се различава от общия предвиден в ЗЧРБ срок от 1 година.

Q13f. What are the **challenges** regarding admission of start-ups and innovative entrepreneurs from the national stakeholders' perspective as well as if possible, from the TCNs perspective? *For each challenge mentioned, please describe a) for whom it is a challenge (e.g. policy-maker, organisation, other stakeholders), b) why it is considered a challenge and c) what is the source of the statement – e.g. based on input from experts, surveys, evaluation reports or from other sources (please indicate which ones).*

В България все още няма действаща на практика схема за привличане на граждани на трети държави, имащи намерение да започнат стратъп организация или някакво иновационно предприемачество. Едва след приемането на съответното законодателство и след анализ на неговото прилагане могат да се направят изводи за това какви са основните предизвикателства пред кандидатстването на такива граждани на трети държави.

Q13g. What are the **good practices** identified in your (Member) State? *For each good practice mentioned, please describe a) for whom it is a good practice (e.g. policy-maker, organisation, other stakeholders), b) why it is considered a good practice and c) c) what is the source of the statement – e.g. based on input from experts, surveys, evaluation reports or from other sources (please indicate which ones).*

В България все още няма действаща на практика схема за привличане на граждани на трети държави, имащи намерение да създадат стратъп организация или някакво иновационно предприемачество. Едва след приемането на съответното законодателство и след анализ на неговото прилагане могат да се посочат примери за добри практики.

3.3 Admission conditions in those (Member) States which do not have a specific scheme for start-ups [FOR THOSE (MEMBER) STATES WHICH DO NOT HAVE A SPECIFIC START-UP SCHEME]

Please not that this section should only be answered by (Member) States which do not have a specific scheme for start-ups/innovative entrepreneurs in place.

Q14a. What types of **visas / residence permits** does your (Member) State have in place that could be used by TCN start-up founders / innovative entrepreneurs to establish themselves in your country?

В проекта на Закон за изменение и допълнение на ЗЧРБ се предвижда създаването на ново основание за предоставяне на разрешение за продължително пребиваване на гражданин на трета държава, които искат да започнат високотехнологични и/или иновативни дейности в страната и имат издаден стартъп сертификат от Българска агенция за инвестиции. Предвидени са и разпоредби, регулиращи процедурата за получаване право на продължително пребиваване (необходими документи, място на подаване, срокове и др.).

Q14b. What are the **requirements** for obtaining the residence permit?

Migratory pathways for start-ups and innovative entrepreneurs in the EU

Всички процедурни въпроси (вкл. изискванията за придобиване на пребиваване) ще бъдат уредени с приемането на необходимите изменения и допълнения в Правилника за прилагане на Закона за чужденците в Република България.

Q14c. What are the **factors/conditions that incentivise** start-ups and innovative entrepreneurs to use specific immigration routes?

В България процесът по въвеждане на подобно основание за получаване на право на пребиваване е все още в проектна форма. Към настоящия момент не е ясно дали подобна хипотеза ще бъде предмет на бъдещата нормативна уредба.

Q14d. Which **authority** (ies) is/are responsible for granting the residence permit?

Съгласно ЗЧРБ компетентната институция по предоставяне на право на пребиваване на граждани на трети държави на територията на Република България е Дирекция „Миграция“ на Министерството на вътрешните работи.

Q14e. What is the **processing time** for application for the residence permit in your legislation? Please explain distinguishing between (i) maximum processing time set in legislation and (ii) average processing time in practice:

Всички процедурни въпроси (вкл. относно сроковете) ще бъдат уредени с приемането на необходимите изменения и допълнения в действащото законодателство в областта на законната миграция.

Q14f. What is the **duration** of the visa/residence permit?

Следвайки логиката на действащото законодателство в областта на законната миграция най-вероятно срокът на разрешението за продължително пребиваване ще е 1 година.

Q14g. Could the start-up founder **employ third-country nationals**? Under which scheme? What are the conditions that they have to fulfil?

В България процесът по въвеждане на подобно основание за получаване на право на пребиваване е все още в проектна форма. Към настоящия момент не е ясно дали подобна хипотеза ще бъде предмет на бъдещата нормативна уредба.

Q14h. What are the **challenges** regarding admission of start-ups and innovative entrepreneurs from the national stakeholders' perspective as well as if possible, from the TCNs perspective? *For each challenge mentioned, please describe a) for whom it is a challenge (e.g. policy-maker, organisation, other stakeholders), b) why it is considered a challenge and c) what is the source of the statement – e.g. based on input from experts, surveys, evaluation reports or from other sources (please indicate which ones).*

В България все още няма действаща на практика схема за привличане на граждани на трети държави, имащи намерение да създадат стартъп организация или иновативно предприемачество. Едва след приемането на съответното законодателство и след анализ на неговото прилагане могат да се направят изводи за това какви са основните предизвикателства пред кандидатстването на такива граждани на трети държави.

Q14i. What are the **good practices** identified in your (Member) State? *For each good practice mentioned, please describe a) for whom it is a good practice (policy-maker, organisation, other stakeholders), b) why it is considered a good practice and c) c) what is the source of the statement – e.g. based on input from experts, surveys, evaluation reports or from other sources (please indicate which ones).*

В България все още няма действаща на практика схема за привличане на граждани на трети държави, имащи намерение да създадат стартъп организация или иновативно предприемачество. Едва след приемането на съответното законодателство и след анализ на неговото прилагане могат да се посочат примери за добри практики.

3.4. Case study scenarios [FOR ALL (MEMBER) STATES]

Migratory pathways for start-ups and innovative entrepreneurs in the EU

With the use of fictional scenarios, the following question aims to provide an understanding of the possible admission options of different types of start-ups and innovative entrepreneurs. This question should be answered by all (Member) States – i.e. those with a specific scheme in place and those without such a scheme.

Q15. Please consider the following fictional scenarios (case studies) and for each scenario, please answer the following questions:

1. What are the migratory pathways (visas/residence permits) available?
2. Would the person qualify for the permit and if yes, under what specific conditions?
3. Which authority would assess the eligibility of the applicants?
4. What is the application process?
5. How long would it take for the person to obtain the permit?

За България тези случаи са много хипотетични, така че отговорите са свързани със съществуващите (или не) други пътища.

1. TCN outside of the EU, has not set up business yet: Start-up at business plan stage, has not registered the company in the Member State, wants to apply from outside the EU

Vihaan is a highly skilled professional from India with a Master's degree from University of Delhi, currently living in Delhi. For the past few months he has been working in an IT company there, but he plans to start his own business in the near future. He already has a business plan for a service-based app that he thinks could do well in your Member State. His goal is to come to your Member State and start his company there. What is the process that Vihaan would have to go through to build his start-up in your Member State?

1. Съгласно действащото българско законодателство, Вихан ще трябва да кандидатства за получаване на разрешение за извършване на дейност на свободна практика (РИДСП). Ако по-късно той иска да наеме служители, той ще трябва да промени основанията за пребиваването си. Във всички случаи е необходима виза за влизане в България, а след това се издава разрешение за пребиваване.

2. Вихан би получил РИДСП, ако представи бизнес план.

3. Допускането на Вихан до пазара на труда се извършва въз основа на оценка от Агенцията по заетостта към министъра на труда и социалната политика.

4. Процесът на кандидатстване включва да:

- предостави необходимите документи на Агенцията по заетостта;
- след получаване на РИДСП, се обръща към най-близката консулска служба за виза тип D;

- след влизане в България с виза тип D, кандидатства за разрешение за пребиваване в МВР;

- след получаване на разрешение за пребиваване, може да започне работа.

5. Сроковете за издаване са:

- 30 дни за РИДСП (ако всички необходими документи са доставени правилно);

- 35 дни за получаване на виза тип D;

- максимум 30 дни за получаване на пластиката, съдържаща разрешението за пребиваване (може да бъде по-кратко в зависимост от спешността и заплащането на съответната по-висока такса за нея - 3 дни за експресно издаване, 10 дни за бързо издаване).

2. TCN already in the EU, working as a highly skilled employee: Highly skilled third-country national who came on an EU Blue Card or an alternative national permit for highly skilled workers working for a company in a certain industry; after 2 years of working for the company wants to start his/her own business

Migratory pathways for start-ups and innovative entrepreneurs in the EU

Amel is a Tunisian citizen working for "B Solutions", a biotech company in your Member State on an EU Blue Card permit or an alternative national permit for highly skilled workers arranged through her employer. After having worked for the company for two years, she feels that she is ready to take on a new challenge. She would like to start her own business in the same sector and set up a company that offers high-tech solutions to recycle waste in new, innovative ways, remaining in your Member State. What are her possibilities?

1. Съгласно действащото българско законодателство, Амел трябва да промени основанието си за пребиваване – от Синята карта на ЕС (не отговаря на изискванията за национално разрешение за работа (РР) в нейния случай) в РИДСП.

2. Същото като случай 1.

3. Същото като случай 1.

4. Същото като случай 1.

5. Същото като случай 1.

3. TCN outside of EU, registered company: Start-up just started, registered company outside the EU would like to set up in the Member State

Sergey from Minsk, Belarus owns a company "Icomp Technologies", a manufacturing company which has just launched the production of electronic components in IoT (Internet of Things) technology sector. The company has already shipped some experimental production to third country markets, such as Japan and Malaysia, and based on the initial success it was decided to reallocate company's headquarters to your Member State for further business development. What is the process that Sergey would have to go through to move the headquarters? Are there any additional provisions for other staff members aiming to reallocate to a Member State?

1. Съгласно действащото българско законодателство, няма такава възможност за „преместване на бизнес“ на чужденци, защото те не са бенефициенти на четирите свободи в ЕС. Сергей би трябвало да регистрира бизнеса си съгласно българското/европейското законодателство. В този случай той ще кандидатства за разрешение за пребиваване, а не за работа.

2. Да, ако покрие условията за пребиваване.

3. Дирекция “Миграция” в МВР.

4. Процесът на кандидатстване включва да:

- предостави необходимите документи на дирекция „Миграция“ в МВР;

- след одобрение, се обръща към най-близката консулска служба за виза тип D;

- след влизане в България с виза тип D, получава разрешение за пребиваване от МВР.

5. Сроковете са:

- 35 дни за получаване на виза тип D;

- максимум 30 дни за получаване на пластмасовото разрешение за пребиваване (може да бъде по-кратко в зависимост от спешността и заплащането на съответната по-висока такса за нея - 3 дни за експресно издаване, 10 дни за спешно издаване).

4. TCN already in the EU, PhD or master student

Auri is a Dominican PhD student at a university in your Member State in the field of biotechnology studies. In parallel to her studies (outside her PhD contract), Auri researched fermentation and revealed yet unknown characteristics of the investigated ferment. Auri discovered that the reaction between the researched ferment and a specific enzyme could have a particular effect on human's skin regeneration. She was approached by a potential investor who saw the potential of the discovery in the medical cosmetology sector. Auri would like to register a company in your Member State and undertake further necessary research to receive patents and start the production of agents as a next stage. What are her possibilities?

Migratory pathways for start-ups and innovative entrepreneurs in the EU

1. Аури ще трябва да установи дейността си като нова организация съгласно българското/европейското законодателство. В този случай тя ще кандидатства за разрешение за пребиваване, а не за работа.

2. Същото като случай 3.

3. Същото като случай 3.

4. Същото като случай 3.

5. Същото като случай 3.

Migratory pathways for start-ups and innovative entrepreneurs in the EU

Section 4: Attracting start-ups and innovative entrepreneurs from third countries

This section examines the measures and incentives to attract TCN start-ups and other innovative entrepreneurs in place in the (Member) States.

Q16. Does your (Member) State have specific **measures** in place to **attract** start-up founders and innovative entrepreneurs from third countries?

Yes. Please explain briefly here the main measures and complete table in Q18 below:

No

Към настоящия момент няма такива мерки, т.к. все още липсва необходимата законодателна рамка.

Q17a. Are the following **actors** involved in attracting and encouraging the start-ups and innovative entrepreneurs from third countries?

Private sector. If yes, please elaborate how are they involved:

Universities and Higher Education Institutions (i.e. encouraging international students to stay as start-up entrepreneurs). Please elaborate:

Local and regional authorities (e.g. cities and regions). Please elaborate:

Other actors. Please elaborate:

Със Заповед на министъра на икономиката от септември 2018 г. беше създадена междуведомствена работна група, за проучване на изменения в нормативната уредба, които се отнасят до подобряване на условията за стартиране на бизнес в България. В състава на работната група бяха включени представители на Министерството на икономиката (МИ), на администрацията на Министерски съвет, на Министерството на правосъдието (МП), Министерството на финансите (МФ), Министерство на външните работи (МВНР), Министерството на труда и социалната политика (МТСП), Министерството на вътрешните работи (МВР), Държавна агенция „Национална сигурност“ (ДАНС), работодателските организации (Асоциация на индустриалния капитал в България, Българска стопанска камара, Българска търговско-промишлена палата и Съюз за стопанска инициатива) и Сдружение „Национално представителство на българската стартъп предприемаческа общност“ (БЕСКО).

Q17b. Do government authorities cooperate with the **private sector** in attracting start-ups and innovative entrepreneurs from third countries? Please specify which government institutions and private-sector actors (e.g. companies, employer associations etc.) are involved.

Yes. Please explain:

No

Със Заповед на министъра на икономиката от септември 2018 г. бе създадена междуведомствена работна група, за проучване на изменения в нормативната уредба, които се отнасят до подобряване на условията за стартиране на бизнес в България. В състава на работната група бяха включени представители на Министерството на икономиката (МИ), на администрацията на Министерски съвет, на Министерството на правосъдието (МП), Министерството на финансите (МФ), Министерство на външните работи (МВНР), Министерството на труда и социалната политика (МТСП), Министерството на вътрешните работи (МВР), Държавна агенция „Национална сигурност“ (ДАНС), работодателските организации (Асоциация на индустриалния капитал в България, Българска стопанска камара, Българска търговско-промишлена палата и Съюз за стопанска инициатива) и Сдружение „Национално представителство на българската стартъп предприемаческа общност“ (БЕСКО).

Migratory pathways for start-ups and innovative entrepreneurs in the EU

Q18. Please complete the table below with regard to the (applicable) **(I) Rights and (II) Incentive measures** in place to attract start-up founders (not employees) from third countries in your (Member) State.

I. RIGHTS

Rights	Brief description of the rights granted
Facilitation to access permanent residence	Няма към момента
Access to employment	Няма към момента
Possibility to be accompanied by family members	Няма към момента
Family members allowed to access the labour market	Няма към момента
Other rights (please specify)	Няма към момента

II. INCENTIVE MEASURES (refers to governmental, private sector and structural incentives)

Measure	Brief description of the measure	Are the attraction measures campaign-like or permanent measures?	Who implements the measure? (state, private sector, in cooperation etc)	Applies to:	
				TCNs only	General
Facilitations for admission ; <i>If yes, please explain what they entail (shortened processing time, reduced documentary requirements etc.)</i>	Няма към момента				
Access to special funding and investments (e.g. micro-loans)	Няма към момента			☐	☐
Co-working and dedicated spaces (facilities for shared use of start-ups/businesses)	Няма към момента			☐	☐
Access to incubation/accelerator support programmes	Няма към момента			☐	☐
Tax incentives (benefits, reductions, exemptions, etc.)	Няма към момента			☐	☐
Consultation services/facilitators help in networking/accessing networks	Няма към момента			☐	☐
Training programmes for start-ups	Няма към момента			☐	☐
Financial support to cover administrative and/or staff costs	Няма към момента			☐	☐
Other special incentives <i>Please add new rows as applicable</i>	Няма към момента			☐	☐

Q19. Are there any measures to encourage and foster innovative entrepreneurship and start-ups for third-country nationals **already present** in the (Member) State? (e.g. in the context of integration measures)

Осъзнатата потребност от предприемане на съответните законодателни мерки в България доведе до създаването на междуведомствена работна група, за проучване на изменения в нормативната уредба, които се отнасят до подобряване на условията за стартиране на бизнес в България.

В проекта на Закон за изменение и допълнение на ЗЧРБ се предвижда създаването на ново основание за предоставяне на разрешение за продължително пребиваване на гражданин на трета държава, които искат да започнат високотехнологични и/или иновативни дейности в страната и имат издаден стартър сертификат от Българска агенция за инвестиции. Предвидени са и разпоредби, регулиращи процедурата за получаване право на продължително пребиваване (необходими документи, място на подаване, срокове и др.).

Q20a. Does your (Member) State carry out **promotional activities and dissemination of information** targeted to start-up founders and innovative entrepreneurs?

Yes. If yes, please explain/elaborate, specifying which actors are responsible (and whether it is a public or private actor) giving examples:

If yes, please specify if the promotional activities are carried out in your (Member) States or abroad:

No.

Няма информация за наличие на подобни насърчителни дейности или информационни кампании, т.к. процесът по въвеждане на такова основание за получаване на право на пребиваване от граждани на трети държави в България е все още в проектна форма.

Q20b. Does your (Member) State aim to create a national / regional '**brand**' (e.g. visual image, perception, etc.) of the start-up scheme?

Yes. Please explain:

No.

N/A

Q20c. Have there been any **evaluations of the effectiveness** of promotional activities in Q19a. carried out?

Yes. Please explain and by whom, provide qualitative evidence:

No.

N/A

Q21. Based on existing national sources (evaluation reports, media reports, etc.), what are the **factors affecting the attraction of start-up founders/employees** in your (Member) State – *including both positive factors and obstacles*? Please select all relevant boxes.

Hubs and locations for start-ups (e.g. cities). If yes, please elaborate:

Culture. If yes, please elaborate:

Socio-economic factors (e.g. living costs). If yes, please elaborate:

Other (please specify):

Няма информация за наличие на подобни проучвания, анализи и оценки. Процесът по въвеждане на такова основание за получаване на право на пребиваване от граждани на трети държави в България е все още в проектна форма.

Migratory pathways for start-ups and innovative entrepreneurs in the EU

Q22a. What are the main **challenges** in attracting start-ups and innovative entrepreneurs from third countries in your (Member) State? *For each challenge mentioned, please describe a) for whom it is a challenge (policy-maker, organisation, other stakeholders), b) why it is considered a challenge and c) what is the source of the statement – e.g. based on input from experts, surveys, evaluation reports or from other sources (please indicate which ones).*

Няма информация за наличие на подобни предизвикателства, т.к. процесът по въвеждане на такова основание за получаване на право на пребиваване от граждани на трети държави в България е все още в проектна форма.

Q22b. What are the **good practices** identified in attracting start-ups and innovative entrepreneurs from third countries in your (Member) State? *For each good practice mentioned, please describe a) for whom it is a good practice (policy-maker, organisation, other stakeholders), b) why it is considered a good practice and c) c) what is the source of the statement – e.g. based on input from experts, surveys, evaluation reports or from other sources (please indicate which ones).*

Няма информация за подобни примери, т.к. процесът по въвеждане на такова основание за получаване на право на пребиваване от граждани на трети държави в България е все още в проектна форма.

Section 5: Renewal of residence permits/visas and retention measures for start-ups and innovative entrepreneurs

This section aims at exploring the possibilities for renewal of residence permits/visas granted to start-up founders and innovative entrepreneurs as well as retention measures. The section should be answered by all (Member) States. In case there is no specific start-up visa/residence permit in your (Member) State, please answer with reference to the schemes/visas/permits TCN start-up founders and innovative entrepreneurs can apply for.

Q23a. Is it possible to **renew** the start-up visa/residence permit?

Yes. Please describe:

No

N/A

В България процесът по въвеждане на подобно основание за получаване на право на пребиваване е все още в проектна форма. В законопроекта е предвидена възможност за подновяване на правото на пребиваване, като условията за това предстои да бъдат уточнени и включени в законодателството.

Q23b. If yes, what is the renewal period and are the following renewal options possible:

a time limited extension to a visa/residence permit. Please describe:

a permanent residence. Please describe:

N/A

Q23c. What are the **main requirements for renewal** of an initial start-up visa/residence permit?

N/A

Q23d. Is the actual establishment of the business checked by the responsible authorities when deciding on the extension of the residence permit?

N/A

В България процесът по въвеждане на подобно основание за получаване на право на пребиваване е все още в проектна форма. В законопроекта вероятно ще намерят място и разпоредби, предвиждащи правомощия за компетентните органи да осъществяват такъв контрол.

Q23e. What are the procedures foreseen for TCNs with start-up visas/residence permits if:

Their business ceases being a 'start-up' (e.g. they manage to turn their company into a successful business – *this may be defined differently in different (Member) States*). Please elaborate, explaining after what period and under what conditions the business is no longer considered as a 'start-up':

Their start-up fails. In this case, please clarify what would happen to the start-up founder and whether there are other visas/residence permits available for the TCNs to remain in your MS:

Their business plan changes after approval:

N/A

В България процесът по въвеждане на подобно основание за получаване на право на пребиваване е все още в проектна форма. В законопроекта вероятно ще намерят място и разпоредби, касаещи регулирането на посочените по-горе хипотези.

Q24a. Are the following **retention measures** in place for the start-up founders and innovative entrepreneurs?

Migratory pathways for start-ups and innovative entrepreneurs in the EU

- Simplified renewal process
- Tax relief schemes
- Others. Please elaborate:

N/A

В България все още няма действаща практически схема за привличане на граждани на трети държави, имащи намерение да създадат стартап организация или някакво иновативно предприемачество. Едва след приемането на съответното законодателство и след анализ на неговото прилагане могат да се направят изводи за това кое служи като подходяща мярка за привличане на такива граждани на трети държави.

Q24b. What are the main **challenges** regarding the retention of start-ups and innovative entrepreneurs in your MS? For each challenge mentioned, please describe a) for whom it is a challenge (policy-maker, organisation, other stakeholders), b) why it is considered a challenge and c) what is the source of the statement – e.g. based on input from experts, surveys, evaluation reports or from other sources (please indicate which ones).

В България все още няма действаща практически схема за привличане на граждани на трети държави, имащи намерение да създадат стартап организация или някакво иновативно предприемачество. Едва след приемането на съответното законодателство и след анализ на неговото прилагане могат да се направят изводи за това какви са основните предизвикателства пред привличането на такива граждани на трети държави.

Q24c. What are the **good practices** identified with regard to retention of start-ups and innovative entrepreneurs in your (Member) State? For each good practice mentioned, please describe a) for whom it is a good practice (policy-maker, organisation, other stakeholders), b) why it is considered a good practice and c) what is the source of the statement – e.g. based on input from experts, surveys, evaluation reports or from other sources (please indicate which ones).

N/A

Q25a. Has any **misuse of the migratory pathway** for start-ups and innovative entrepreneurs has been detected in your (Member) State (for example, if someone applies for a start-up/entrepreneur visa to gain access to your (Member) State's territory without the actual intention of founding a start-up/business)?

- Yes . Please elaborate and answer Q24b.:
- No

Няма такава информация.

Q25b. Do you have any information or statistics on the **misuse of migratory pathways**⁵ for start-ups and innovative entrepreneurs in your (Member_ State)?

No.

Q25c. What is the **survival rate** of start-ups launched by TCNs in your (Member) State? *Survival rate refers to the number of start-ups that manage to become profitable businesses (see definition).* Please explain.

N/A

Q25d. Have there been **any evaluation or studies** of your national schemes on start-ups or other innovative entrepreneurs? Please summarise the main findings.

⁵ Misuse of migratory pathways refers solely to the cases in which someone has used the start-up visa/residence permit channel but does not intend to really set up a business and does not refer to potential illegal practices start-ups may be involved in as part of their business.

N/A

Section 6 Conclusions

This section of the Synthesis Report will draw conclusions as to the (Member) States' policies and practices related to attracting and retaining start-ups and innovative entrepreneurs.

Q26. With regard to the aims of this study, what conclusions would you draw from your findings reached in elaborating your national contribution? In particular, what is the relevance of your findings to (national and/or EU level) policy-makers?

Очаква се с приемането на новото законодателство да се създаде възможност за привличане в България на граждани на трети държави, които желаят да започнат бизнес, като създадат стартъп организация или иновативно предприемачество. Целта е да се насърчи предприемачеството и да се създадат условия за по-голяма конкуренция вътре в страната и за по-значимо участие на международно ниво в областта на иновациите.

В изготвения през 2015 г. от Българската агенция за инвестиции Стратегически анализ относно идентифициране на нови ключови индустрии с висок потенциал за привличане на преки чуждестранни инвестиции се посочва, че Глобалният иновационен индекс поставя България на лидерското за Балканите 44-то място в света. Едновременно с това Глобалният предприемачески индекс за 2015 г. (<http://thegedi.org/>) позиционира България на 44 място от 130 държави. Списание Форбс поставя София в топ 10 на най-добрите градове за начало на стартъп инвестиция. Редица други международни класации и индекси, които определят тенденциите и перспективите за развитие на световния бизнес, започват все по-често да маркетират България като новопоявяващ се и бързо развиващ се стартъп пазар.

Annex 1 National statistics

Please fill in the attached excel sheet with the respective statistics for your (Member) State – provided in a separate Excel file. The Statistical Annex consists of the following:

Annex 1.1. Applications and decisions for visas/residence permits for start-ups and innovative entrepreneurs and start-up employees (where applicable)

Annex 1.2. Status changes

Annex 1.3. Renewals

Annex 1.4. Main sectors and industries of start-ups launched by TCNs in your (Member) State

Annex 1.5. Survival rates after 3 and 5 years after launch and other success measures

Annex 1.6. Other data

Start-up Statistical
annex.xlsx

Към настоящия момент такава информация не е налична.